

EDINOST

Glasiló slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«

»EDINOST« izhaja vsako saboto zjutraj; cena za vsa leta je 4 gid. 40 kr., za polu leta 2 gid. 20 kr., za štiri leta 1 gid. 10 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tržkah v Trstu po 7 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 8 kr. — Narodne, reklamacijske in inseratne prejema Opravištvo »via Zonta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via S. Lazzaro« Tip. Huala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Literatni (razno vrste naznanila in dostanilo) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Ukaz pravosodnjega ministra prvo-sodništvu graške višje sodnije od 18. aprila 1881 št. 2513.

Ena najbolj skelečih ran na zdravem slovenskem životu je bila krivica, ki se je Slovincem vzlasti v zadnjih letih godila v pravosodju i to z neko trdovratnostjo, da ni škode trpel le narod, temuč trpela je tudi pravosodna uprava, ker je zgubljala vero v čisto neskaljeno pravico. To nenaravno stanje je vzbujalo mej ljudstvom po vsej pravici veliko nevoljo, tožbe so bile splošne, v naših časopisih je bila ta zadeva na dnevnem redu, naši poslanci ljudskega glasú niso mogli preslišati i zato so z vsó odločnostjo zahtevali pravico slovenskemu jeziku pri sodnijah. A kolikor bolj je pritiskalo javno menenje na zakonito zagotovljeno enakopravnost, toliko gostejše so zavračale sodnije slovenske vloge. Konec te borbe ni mogel biti dvomljiv, zmagala je pravična reč in pravosodnji minister se je udal le občenemu prilišku, da je izdal potreben ukaz, katerega je »Slovenski Narod« prvi naznanil, i potem tudi od besede do besede objavil. Zarad velike, zgodovinske njegove važnosti probčuje ga tudi »Edinost«, glasi se tako le:

»Mej zadnjimi dvajsetimi leti je justično ministerstvo skrbno pazilo na to, da mu ni izginolo izpred oči prašanje, kako bi se uredila raba v deželi navadnih jezikov pred sodnijami v okrožji nadsodnije graške.

Uže pred izdavo ustavnega zakona od 21. decembra 1861, št. 142 drž. zak., o splošnih pravicah državljanov, in uže pred veljavo člena 19., ki odločno priznava enakopravnost vseh jezikov pred uradi in v javnem življenju, šteló si je justično ministerstvo v svojo nalogo, po administrativnej poti tako naprave uesti, katere bi Slovincem, v nekaterih pokrajinah omenjenega nadsodniškega okrožja tik Nemcev stanujočim, rabo njihovega, vedno bolj se razvíjočega in razširjočega jezika olajševale in varovale.

K temu namenu izdane naredbe so se izdajale na podlogi obstoječih zakonov v delokrogu justičnega ministerstva.

Posebni zakoniti določili, v katerih okviru se ima eksekutiva gibati, bili ste v pravnih zadevah §. 13. obč. sod. reda, v nepravdnih stvareh pa §. 4. zakona od 9. avgusta 1854, drž. zak. št. 208; prvi teh paragrafov naklada strankam in njihovim zastopnikom, da se imajo posluževati

vati »v deželi navadnega jezika«; drugi omejenih paragrafov pa zahteva, naj se (stranke in zastopniki), »jednega pri sodnji navadnih jezikov« poslužujejo, in da se imajo priloge, sestavljene v kakem drugem jeziku, priložiti v poverjenem prevodu.

V katerem jeziku pa naj govori sodnik, o tem ne obsega zakon nikacega določila. Glede notranjega jezika sodniške korespondence ne more se dvomiti, da pripada dotična uredba, če je sploh kaka poprava praktično potrebna, administraciji. Pa tudi tedaj, kadar se stvar suče okrog prašanja, v katerem jeziku naj sodnije občujejo s strankami, mora se eksekuciji pripuščati uže zategadelj obširna pravica, da izdaja določila, ker se da stvarjenje glavnih pogojev takih določil, to je nastavljenje takih funkcionarjev po sodniških stolih, ki so v deželi navadnega jezika zadostno zmožni, samo po skrbnej vladi in proti njenej odgovornosti izvršiti.

S tega stališča morajo se presojevati justičnega ministra ukazi od 15. marcija 1862, št. 865, od 20. oktobra 1866, št. 1861 in od 5. septembra 1867, št. 8636/0396, kateri zadnji ukaz se oziró samo na Kranjsko.

S temi ukazi je justično ministerstvo dejanskim v toku se nabajajočim razmeram korak za korakom stopalo ter je mej tem, ko se je na jednej strani trudilo odstraniti zapreke definitivne rešitve, katere zapreke so se prouzročevale s tem, da justično osobje ni bilo povsod zadostno zmožno jezika — na drugej strani gledé na odstranjenja zaprek sodnijam izdajalo tiste ukaze, kateri so neobhodno potrebni, da bi se v zakonu jasno naznanjeni namen dosegel. V soglasji s to okoliščino se je v ukazu od leta 1862, gledé na to, da še niso vsi uradniki in odvetniki zadostno jezika zmožni bili, razločevalo mej tem, kar je bilo tedaj dosegljivo, in kar se takrat še ni dalo doseči.

Priznalo se je, da je znanje jezika uže takrat zadostovalo, da so se umele ustne slovenske vloge, da pa to znanje pri vseh slovenskih sodnijah ni bilo tako popolno, da bi se bili mogli slovenski zapisniki in slovenski odloki brez napake sestavljati. V dispozitivnih naročilih omenjenega ukaza se je potem tudi dolžnosti zaveza uredila z ozirom na prav zdaj navedeno razmero. V odstavkih 1, 2, 3 in 5 se je sestavljenje zapisnikov in odlokov v slovenskem jeziku samo tedaj zahtevalo, ako bi to bilo primerno, mogoče itd. ter se ta zahteva ob enem skrčila na slučaj, da so stranke samo sloven-

skega jezika zmožne, in tako sodnikove podpore posebno potrebne.

V odstavku 4 pa se je brezpogojno in splošno naložilo, da se imajo v imenovanih slovenskih pokrajinah pri sodnijah sprejemati slovenske vloge; brezizjemnemu predpisu pa se je v ostrem nasprotju dostavilo, da se imajo te vloge samo tedaj slovensko rešiti, če je to mogoče, in če je vloga slovenska stranka vložila.

O pomenu na tem mestu rabljene besede »vloga« se je pozneje vsled nekega dekreta nekoliko dvomov izbudilo; te dvombe pa je drugi zgoraj navedeni ukaz od leta 1866, odstranil, ter čisto določno izrekel, da se imajo umeti pod to besedo le vloge v kazenskih in neprepirnih zadevah, temveč tudi vse vloge v prepirnih zadevah in v prvej vrsti pravne tožbe.

Končno se je izdal za Kranjsko ukaz od leta 1867., v katerem se je naglašalo, da je sedaj osobje pri sodnijah slovenščine v besedi in pismu zadostno učeno, tako da se uže lahko zahteva, da se imajo izpovedbe prič in prisoge v civilnih zadevah, kakor tudi izpovedbe obdolženih in prič v kazenskih zadevah. Če so zaslišani samo slovenskega jezika zmožni, ne le v odločilnem temveč v celém obsegu v slovenskem jeziku v zapisnik zabeležiti.

Do tu je bila dospela skrb za jezikovne potrebe v okrožji nadsodnije graške, ko se je slovesno razglasil ustavni zakon o splošnih pravicah državljanov in princip o enakopravnosti vseh v državi navadnih jezikov pri uradih in v javnem življenju.

Po tej emanaciji zakonodajstva se veljava dotičnih ukazov justičnega ministra gotovo ni skrčila. Nasprotno postali so ti ukazi v smislu ob jednom izdanega ustavnega zakona o izvrševanju vladne in izvrševalne oblasti naredbe z izvrševanjem justičnih naprav obložene najvišje državne oblasti, katerim naredbam so se morale tudi justične oblasti toliko bolj podvreči, ker je sedaj ostreje definirani pojem »jednakopravnosti« vseh jezikov tudi nalogo in odgovornost izvrševalne oblasti pomnožil in ker je sedaj zadnji dvom o tem izginol, da se sme enakopravnost jezikov — se ve v mejah dosegljivosti — kot zagotovljeno pravo (als ein verbürgtes Recht) zahtevati, in ne več kot rešilno sredstvo v stiski, to je kot individualno priznanje tistim nacionalcem, ki družega jezika niso zmožni.

Vlada do sedaj ni imela uzroka, da bi v deželah, kder se govori več jezikov, po poti za-

»A Nikola vode i brodove.

»Pa odoše Bogu na divance«.

Cerkvica sv. Pantelije, sedaj posestvo g. Paglaruzzi-ja, je opuščena in uže kacin 50 let se v njej več ne mašuje. Najskrajni v morje moleči zemeljski rt (punta) na Sabotnjaku se zove »Maridovec«, a kedaj: punta »kamarca« (Chiamarza.); najskrajni nos na škedenjskem griču pa imenujejo »Krkuel«. Mej tema gričema je žleb ali dolina, kder je tržaška kalnica (macello); todí se izliva v morje od pokopališča sv. Ane prihajajoči potokič »Šturek«. Od Skedenja (Ščedne) do Trsta se zove primorska bregovna okrajina »Čarbola« (gorenja in dolnja). Šetališče sv. Andreja in kraj letošnje razstave spada pod dolenjo Čarbolo. Na obali je lepa široka cesta z drevoredom skozi ven do Trsta. Tukaj je velikanska Lloydova ladjetovornica in druga imenovana od sv. Marka (squero S. Marco). Čarbola (Chiarbola) je staroslov. ime od korena »karp«, kar pomenja »ovineke«. Kraj južnega pobježja v samem mestu je dolg nasip daleč segajoč do preluka, ki je zidana na nekej skali »Zucco« (Čuk?) Tu je bila stara luka (pristanišče) »stari lazaret«, in ondotni breg, sedaj primorska ulica, zove se riva »Grumula«. Tržaški zgodovinar P. Ireneo razlaga prav naivno to besedo, meneč, da se je pasla ondó kakšna velika mula (»grande mula«), in da je od iste dobilo ime ono pobježje (?). Bolj verjetno se

kona obistinila enakopravnost jezikov pred sodnijami. Vlada tudi ni videla potrebe, z naredbami poseči v razvoj sodnje prakse, ter se je naredbinskega pota samo v ta namen posluževala, da bi se odpravile najsilnejše pritožbe, in da bi se doseglo enakomerno postopanje.

Ali v okrožji nadsodnije graške, kder v določenih pokrajinah tik Nemcev v gostih krdelih tudi Slovenci stanujejo, kateri so v novejši dobi pismeni svoj jezik tako razvili in razširili, da je tudi v rabo pred sodnijami brez ovir sposoben, zaostale so sodnije v priznanji dejanske te okoliščine, — katera okoliščina bi morala prouzročevati, da bi v smislu §. 13. obč. sod. reda »v deželi navadni jezik« postal tudi po §. 4. postopanja o neprepirnih stvareh »pred sodnijo navadni jezik.« — in justičnemu ministru se je odkrila potreba, temu pogrešanemu priznanju tudi pred sodnijami po administrativnej poti do veljave pripomoči.

Pri tem stojim jaz kot volitelj justičnega ministerstva na stališču, katero je justično ministerstvo mej dvajsetimi leti za pravo priznalo, to je na stališču, da je samo vladnej in izvrševalnej oblasti na podlogi v polnem obsegu pristojnih pripomočkov in virov dodeljeno, faktum določiti, koliko se je slovenski jezik uže razvil in koliko je sposoben za sodnijsko rabo; da pa nasprotno sodnije niso poklicane, ta faktum od slučaja do slučaja preiskovati, ter se eventualiteti nasprotujočih si določb izpostavljati, ampak, da je sodnijam dolžnost, jednokrat za vselej po kompetentnej strani izročeno dejansko razmero svojim razsodbam v podlogo jemati. Sploh po mojem mnenju ni naloga sodnijam, jeziku, ki ga državna uprava kot »v deželi navadnega« pripoznava, po zakonu mu zagotovljen pristop k sodnijam stalno zabranjevati; in če sodnije slovenske vloge samo zategadelj a limine odbijajo, ker je prašajnik tudi nemškega učén, tako vidim v tem preprosto, a kratkonikar zakonito sredstvo, s katerim se celo prašanje o jednako-pravnosti a limine odbija!

Vse to premišljevalojé in skrbno se trudeč, za sedaj samo glavne, vsak napredek k uspešnej rešitvi ovirajoče neprilicnosti odstraniti in prezigodnemu izlanju vezajočih norm se izognoti tam, kder se še sme vedno pričakovati, da si razsvitljena praksa mej odprtimi stezami najboljše in pripravnejše poišče in izvoli, izdajem za ta čas samo to le določilo:

Gledé rabe slovenščine pri sodnijah veljajo za vojvodino Kranjsko, okrožne sodnije v Celju, potem za slovenske in za mešane pokrajine v

nam dozdeva, da je »Grumula« popačeno iz »grumbula« ali »groljla«, kajti v onem kraju je bilo staro pokopališče, kakor omenja drug kronist Vinko Suša (Scussa) = L. 1623 so našli truplo (ostanke) sv. Justa mučenika na kraju, kateremu pravijo »Gromula«. Vse, tri četrt ure dolgo pobježje, od starega do novega lazareta, sedaj železnične postaje, tla so z nasipi v morje pridobljena, kder se morska obal pri postaji zaključí in kder so veliki »moli« nove luke, tam se izliva v morje pokriti potoci »Ključ« (starobrezki potok), pa iz Rojanskega žleba se stekajoči »Mrtežin«. Tu je bil do pred nedavno novi lazaret, kedaj so temu pod »Skorkljo« spadajočemu kraju pravili »Musilla« (= Mužéja, ker je kraj mužnat ali močviren bil.) Napred zraven železnične proge do Nabrežine mejé z morjem pobježni kraji: »Greta« (= zemlja razkosana), »Barkovlje« (Barcola) = kraj barast ali močviren, »Čedáz« pod Kontovejem od kor. cet—stena, skala, torej bi pomenjalo Čedáz=kamenito pobježje, kar je tudi istinito; »Boka dezias« do »Griljana« (Grignano), kder se dviguje in stoluje krasni grad pokojnega nesrečnega mehikanskega carja Maksa. Primorska meja tržaške pokrajine se konča pri vehkem parostroju, s katerim iz studenca spod Krasa izvira jočega goníjo vodo poleg železnice v Trst. Vrnimo se tudi mi nazaj v mesto, ko smo obredli vse meje okoli in okoli po suhem in po morju. Mislim, da iz

Podlistek.

Trst in okolica.

(Zgodovinsko črtice, spisuje M. Skalovič.)

(Dalje.)

Od žaveljskih solin proti Skednji (Ščedni), mejl z morjem znameniti hribček »Sabotnjak« Brez pretiranja smemo reči, da je ta hribček pričá slovanske narodnosti starodavnih tukajšnjih prebivalcev, kajti dve kapelici Sv. Save in sv. Pantelija ste bile gotovo od dalmatinskih (?) Slovanov postavljene, to omenjamo zato, ker italijanski zgodovinarji o vsakej priliki ponavljajo, da so Skedenjci (kamor spada Sabotnjak) talijanski nasetljeni, poslovenjeni. Na sliki v kapelici sv. Save, kder se pa več nego 40 let ne mašuje več, kleči »kalugier« (mnih) Sava v sredi mej dvema na konjih jahajočima svetcema sv. Jurjem in sv. Martinom. Kako sloviti je svetac Sava pri vzhodnih Slovanih, pričuje pesnik Kačić:

..... kalugiere Sava,
Kruna, dika, poštenje i slava
Slavinskega puka i naroda,
Pustinjakah kripostnih vojvoda.

(Pisma od 4 sv. imenjaka.)

Najstarša listina, ki omenja to crkvico, je uže iz l. 1271: »Gospoda Peter Zoilet, kanonik cerkve tržaške in duhovnik Jakob sta dala in izročila Nemanji in Stanki iz Ricmanj stano-

vanje pri crkvi sv. Save, dokler živita. Nemanja (»Nemandus«) zagotovi dati imenovanej cerkvi 14 veder vina, in 13 glav drobnice, in vinograd v Kvartl. Stanka (»Stancha«) pa ima dati dva sodčka vina, eno marko tržaškega denarja« itd. Po slov. Glasniku 1867 št. 330, se imenujejo »sobota« ali »sobota« kraji, kder so paganski Slovani krese netili v čast solnčnemu bogu. Poljaci so imenovali kresove praznik »sobotka«. »In monte Sobotho Silesii pagani coluerunt Jovem« (Hanka, antiq. Siles. p. 20.). Mej Skedenjci še traje ustno sporočilo, da so v starih časih prihajali mornarji čez morje na Sabotnjak k svetej »soboti« (tako pravijo) in da so tam velik praznik obhajali.

Isto tako je znamenita cerkvica sv. Pantelije (»Pantalon«) iz novjše dobe, kajti v zapisniku l. 1335, kder je imenovanih 24 cerkev in kapelic tržaške okolice, oskrbovanih od kapitelja, sv. Pantaleona se ne omenja. V srbskih narodnih (Il. 1.) pesmih Vukovih se nahaja na pol mitiška: (pagansko—krščanska):

»Mili Bože, čuda velikoga,
»Več dijeló blago svetitelji.
»Kad svetci blago podjelise
»Petar uze vince i šenicu,
»I ključeve od nebeskog carstva;
»A Ilija munje i gromove;
»Pantelija velike vrućine;
»Sveti Jovan kumstvo i bratimstvo,
»I krstove od časnoga dreva;

vovodini Koroškeje določila justičnega ministra ukazov od 15. marca 1862, št. 865, od 20. oktobra 1865, in od 5. septembra 1867, št. 836/8396, ter se imajo vse sodnije v prihodnje po teh določilih ravnati.

Posebno pa moram zahtevati, da se določilo četrtega odstavka v ukazu na prvem mestu imenovanem, to je v ukazu od leta 1862, ki splošno določuje, da se morajo slovenske vloge sprejemati, kakor tudi dopolnjuječe določilo poznejšega ukaza od leta 1866, ki takim vlogam vse pri kazenskem in civilnem postopanju se nahajajoče vloge in posebno tudi pravne tožbe prištevajo, strogo izpolnjuje, in da se to izpolnjevanje dalje ne skrčuje na slučaj, če vložnik ni učen nemškega jezika.

C. k. nadsodnijski prezidij naj ta ukaz nadsodnji in vsem sodnijam v omenjenih pokrajinah polnoobsežno v izpolnjevanje naznani ter tudi državnemu nadpravdnstvu v dostavkom, da se ima po njem ravnati, ter ga tudi državno pravdniskim organom v imenovanih krajih dostaviti.

Pražak.

Ta ukaz je dal minister; beseda je jasna in tako odločna, da ne dopušča nobenega dvoma, da imajo Slovenci tudi v drugih kronovinah pravico, posluževati se svojega jezika pri sodnijah, tedaj tudi na Primorskem. — Da je minister le graškej višje sodnji dal tak ukaz, to izvira iz tega, ker je prav ta sodnja bila največja neprijateljica slovenskemu jeziku; hotela ga je popolnoma iz sodnij iztrebiti, to pričajo vsi nje odloki, s tem pa je dajala potubo nižjim sodnijam, kar gotovo ni ugajalo pravosodju, pač pa *krivosodju*. To je neskončno žalostno in vsak razumen in pošten človek, katere koli narodnosti, mora obžalovati tako načelo. Mi Slovenci gotovo ne zahtevamo, da bi na sodniških stolah sedeli zgolj Lékurgi i Soloni, a toliko moramo vendar zahtevati, kolikor zahtevajo celo *diejaši*, da se naše reči sodijo v našem jeziku; saj smo vendar v svobodnej, ustavnej državi Čujemo, da enak ukaz dobí tudi tržaška višja sodnja gledé slovenskega i hrvatskega jezika; to bi jako dobro bilo; za svetovalce te višje sodnije sicer tega ne bi trebalo, ker se takrat, kadar gre za pravico, ne spotikajo ob jeziku, trebalo bi pa gospoda prezidenta te visoke sodnije, tajnega svetovalca Kemperla, opomniti, da noben paragraf ne ukazuje, v katerem jeziku sme kdo — govoriti in pisati!

Dopisi.

Iz Kopra 4. maja.

Dosihmal je mej Trstom in Koprom le eden parnik, imenom »Giustinopolis«, last znanega »Stabilimento triestino«, po dvakrat na dan obhvačal. 6. aprila mu je nastal tekmeč v novo stesnanem parniku »Capodistria«, ki je lastnina koperskih akcionarjev. Za prostor prvega reda se je plačalo na starem parniku 40 kr. na novem 30 kr. Kmetje in kmetice našega okraja pa plačajo na jednom in drugem po 40 kr. Njih je vedno večina in dohodki, ki izvirajo iz slovanske dlani, haš so glavni. Svetovati je našim deželanom, naj se z onim parnikom vozijo, na katerem se z večjo pazljivostjo, spoštovanjem in čestjo sprejemajo. Jedno in drugo podjetje je nam ptuje — a vendar dajemo prednost onemu, ki se spoštljivo vede napram slovenskemu življu. Grdilnih psokv nočemo požirati, kajti naš denar je sicer na vitez majhen, a ker se nas dan za dnevom

navedenih imen je dovolj jasno, da vsa luščina je slovanskega lica, mar jedro bode drugače? Naj zdrava pamet razsodi.

Uže l. 1876 je znani rodoljub J. K. v časopisu »Edinost« dokazal, da vsa imena okrajev (contrade) in vasi (villa) tržaške okolice so slovanskega korena. Da v kratkem posnamemo:

I. V spodnji okolici: 1. *Barcolija* (tal. Barcola) od »bare«, kakor je bilo uže gor omenjeno; 2.) *Bored* isto pomenja, kar prvo; 3.) *Čarbola*, kraj ovinkov; 4.) *Greta*, zemlja razkosana, ako ni morda od »greda«, obdelana zemlja, isto kar nemški Garten? 5.) *Kadin* (tal. Chiadino), korito, krnica; 6.) *Kalonja* (tal. Cologna), na *kaiu*-hrbčeku, ako ni od »skole«, kajti po Krasu in Goriskem zavejo »kolonja« glavna vrata, vhod na dvorišče, kder se »skola« vozijo in spravljajo pod »kolonjico«; 7.) *Rocol* od »rocel« menda ne, ampak od »rusol« potoka, ki tam teče, kajti »rusa« je staroslov. reka, torej »Rusalke« vodna bitja (P. Glasnik 1860 str. 141.); 8. *Rojan*, od *roja*-potok, ali trtovje ob vodi, tako mesto, kder ob deževji voda iz tal rije (P. Letp. Matice 1880 str. 183.); 9.) *Škorčija* (tal. Scoreola) od škrc-eti? bolje menda od lege na *krku* ali strmini. 10.) *Vrdela* (tal. Guardiella) od srb. vrđeti-viseti, ako ni »rtelj« — kraj na rtelji — ostri visočini?

II. V srednji visočini: 1.) *Katinara*, od srb. katun, ovčji stan, ali staroslov. vojaški tabor;

vsaj 40—50 popelje, vendar le ozirom na leto in leto zdaten, merodajen. Naj tedaj ne pozabijo podjetniki, da smo ozirom na narodno čast občutljivi.

Mestno starešinstvo z novo izvoljenim fapanom dr. Gambini-jem hoče v skrajni čas nekaj za olepšavo mesta storiti. Stavil se bode nov tlak in tudi ulice se počedijo in vravnajo. Osnovano se je ob enem neko društvo za olepšavo mesta, ki nabira majhne doneske v to svrhu. V novejšem času pa snujejo neki gospodje novo italijansko kazino, katerej bi bili uradniki steber. Jedno jednako društvo, ki je spalo, spi in bode še spalo — imamo uže, čemu tedaj drugo? Zadnje dni smo uže prve misli o tej reči govorili — a kaj je za grmom, to še ni znano, dokler se ne skliče občni zbor; morda se vendar le izcimi internacionalno, socijalno društvo v zabavo in mejušno spoznanje.

Te dni so se vršili pri c. k. izpraševalnej komisiji v Kopru skušnje za učiteljsko sposobnost za ljudske in mešanske šole. Preskušnji se je podvrglo 13 kandidatov in kandidatinj. Dve učiteljice za mešanske šole in vsi drugi za ljudske šole. Za slovanske ljudske šole so se sposobili č. gg.: Kante, Ferluga, Širok in Ivančič in gospodičina: Sovdat iz Doline. Dotičnikom čestitamo, saj imajo presveto nalogo, da našo mladino in po tej narod izobražujejo. Pri tej priliki nam je prišlo nekaj na misel in kar na srečo — na jeziku: Vsaka reč na svetu je tako ustvarjena, da se širi in množi po nabiranju drugih delov; tudi pri človeškem umu je tako. Vsak človek se mora izobraževati in to posebno učitelj, ki ima dolžnost druge izobraževati. Ta izobražba pa si tudi dobiva po knjigah, v kar so v novejšem času osnovane okrajne učiteljske biblioteke. Meseca oktobra lanskega leta se je pri učiteljskem shodu sklenilo, naj se biblioteka koperskega okraja razdeli v slovenski in italijanski oddelek — a sedaj ni sluha ni duha o tem. Tudi odborniki slovenskega oddelka, koje smo po uzroku povpraševali, ne vedo nič o tej stvari. Kaj tedaj misli ukrenoti okrajni šolski svet? Kde je biblioteka? Kedo jo oskrbuje? Dobro bi bilo nekoliko več svitlobe.

Iz slovenskih Goric na Štajar. 30 aprila.

Zimski čas je vzel za to leto od nas slovo in ljuba spomlad se nam je zopet vrnila. Gotovo si vsak v spominu obrani letošnjo zimo. Zima brez snega, pa skoz in skoz prijazno in prijatno vreme, to je redko, morebiti vsakih petdeset let enkrat. Naši stari očetje pravijo, da so imeli takšno zimo leta 1834. Takrat jim je šlo hudo za živinsko krmo, ker vse leto ni bilo dežja. Sena je bilo še nekaj, otave pa nič. Živino so morali doma pobiti ali prodati. Krave so prodajali po 8—12 gl. Ozi — ine so baje dobro obrodile, pa jarine slabo, koruze in ajde je bilo celo malo. Pravijo, da bode letos enako, bode, ali ne, to ve sam Bog.

Na veliki petek smo imeli najhujšo slano, ki je tudi na hribe segnola, in po ribnikih je bil na vodi led. Na velikonočni vtorek pa nas je pozdravil polu čevlja debeli sneg. Mislili smo, da gotovo vse pokonča; listnata drevesa so se šibila pod njim, ali hvata Bogu, ni se zgodilo, sneg je v dveh dneh skopnel. Zimino so pri nas lepo obrasle, kakor tudi jarine, nadejamo se obile žetve, če nam je toča ne pokonča. Tudi travniki so uže zelo travnati. Po vinogradih močno žene, kaverniki se uže nastavljajo. Le v visokih in zelo sončnatih krajih, kder je bilo uže bolj izgnano, precej je slana škodila. Letos,

na poslednje bi reč kaže ime *Graditše*, oni hribček pri Ključu (mitnici), kder je sedaj c. k. prašnica; 2.) *Longar* (tal. Longera) od *lóg-gozd*; 3.) *Škedenj*, kakor nekateri hočejo od škofovega škedenja, ki je tam bival; bolj verjetno od »ščedna«, kakor domači pravijo, in bi pomenjalo gaj ščeden ali šteden, zavarovan, zato talijanski: *Servola* od lat. *Silvula-šcheden* gaj. 4. Sv. Marija Majdalena zgornja in spodnja. Ta okrajina (contrada) se imenuje po cerkvi, ki je nekdanj tukaj bila do l. 1785. Uže l. 1335 se omenja, z taj je le »pila« sv. Marije M., konec Plajd, zraven pristave (kampi) Sartorio, ko se s ceste obrne proti »Batome« pod Bombelj. »Bati« staroslov. ime za očetje in Talijani so popačili ime in priimek »očetje« v »Vichietli«.

III. V zgornji okolici na Krasu. 1.) *Bane*, ni od kakega hrv. *bana* ali gospoda, nego kakor stare listine v openskem arhivu kažejo, od prvega kmeta v onej vasi, ki se je klical Ban, kakor je še dan danes v Banih največ priimkov Ban. (L. 1680 se pritožuje župnik openski Šimon Pertot (Pertholt), da mu Banci, katerih je 11 gospodarjev, nočejo več dati, nego le 2 mernika rži, kakor je dajal takrat, ko je samo en kmet bival — cum *unicus collonus*. 2.) *Bazovica*, je-li od *bez-a* ali *bezgovine*? menda se da izvesti tudi od »bač« t. j. govedar, pastir, torej »bačovica« vas pastirjev; Talijani pravijo: *Bassovizza*; 3.) *Gropada* od *grape* ali od *krupno* kamenje; na to kažejo

pravijo, bode dobro in dosti vina. Bog daj! Sadno drevje, kakor slive, jabolka in hruške so zdaj v najlepšem cvetju, le češnje so uže odcvetle, a malo jih homo imeli, ker so vse črvice, nekaj njih je pa megla 18. aprila skuhala. Orehovi ne bodedo imeli nič, té nam je slana 7. aprila vse pokončala. Ako nam mrzli vetrovi in slane prizanesajo, tedaj se nadejamo še obilnega pridelka. Pravijo, da koliko dni žabe pred Markovim regljajo, toliko dni so po Markovem tihe. Ako se to uresniči, potem še utegne slabo biti, žabe so uže sredi januarja regljale. Vsled ugodne zime je zemlja prhka in dade se lahko obdelovati. Koruzo smo pri nas zadnji teden posejali. Nekateri gospodarji vse koruzne konce iz njiv pobirajo in sežigajo, da se koruzni črv zatré, kakor postava o l. 10. decembra 1863 velevala, a zopet drugi pa nečjo, ker jih nihče ne sili in pravijo: čemu neki to? Minoli četrtek proti večeru je začelo deževati. Dežja smo uže željno pričakovali, ker je bila zemlja od vednega vetra zelo izsušena. Zdaj bode mogla koruzo hitro cimti, setvam in travnikom bode pa zdatno pomagano.

Goričan.

Iz Belgrada 30. aprila.

Vaš priporočeneč g. B. dospel je v Belgrad in pride za okrajnega živinozdravnika v Vranjo prav na Turško mejo. Kraji so tam lepi, plača dobra, kar vse mi daje upanje, da bode Vaš rojak prav zadovoljin s svojim stanjem. Za živinozdravnike bi bilo tukaj še 10 do 12 dobrih služeb, ako se za-nje oglašé Slovenci, posebno pa taki, ki imajo dunajsko diplomu. Tudi v drugih strokah bode tukaj in sploh na slovanskem jugu dosti kruha za Slovence, zatorej pa naj bi se le množila inteligencija mej Slovenci; ako jo imajo doma preveč, ne bode jej treba kruha iskati ni na Nemškem, ni na Italijanskem; zadosti je kruha na Slovanskem za sinove majke Slave. Kak poduk izvira iz tega? Da je ničeve vse to, kar pri Vas brbljajo nemškutarji in lahoni o edino zveličavnej nemščini itd.

Naš kralj Milan zdaj potuje po Srbiji; povsod ga spremljajo s pravim navdušenjem, kajti v vsakem še tako preprostem Srbu živi še ponos na staro srbsko carstvo in kraljestvo; vsak Srb ima gotovo nado, da hoče Srbija zopet postati mogočna. Naš kralj torej potuje kakor prvi triumfator. V kratkem bodo volitve za skupščino; ako zmagajo radikalci in Rističević, potem z Bogom stranka »Videlo-a« in z njo sedanja vlada. Da so pa stranke pri nas tako strogo ločene in celo ljute, to pa prav nič ne škoduje narodnej edinosti; ako bi pretila najmanjša nevarnost Srbiji od zunaj, potem je pri nas le ena stranka — stranka srbske nezavisnosti. Tukaj čitamo čudne stvari iz Krivošij; vse kaže, da tam ne bode še tako hitro miru in sprave. Zdaj na spomlad tiči za vsakim grmom usta, tako je tukaj menenje. Naša sedanja vlada je v tem obziru jako previdna, Avstrija si pač ne more želeti boljše vlade v Belgradu.

Železnica se je pri nas zopet začela graditi; sploh je tukaj vse bolj oživel; Srbija hitro napreduje, ker je k temu primorana, ako hoče izvršiti svoj poklice.

Še neko žalostno novico Vam moram poročiti. Okrajni zdravnik v Loznici, g. Cvetič, rodom Slovenec iz Gorenjskega, ki je bil uže

*) Ako je kak Slovenec živinozdravnik, ki ne more dobiti službe doma, naj se oglasi pri našem uredništvu; ono mu pojde na roko, da morda dobi službo v Srbiji. Uredn.

tudi priimki nekih Gropajcevc: Kalec (kal-stena) in Pečar (pečinar).

IV. *Kontovel* od staroslov. kót ali kont — špica, ost, ert; toraj vas na vrhu. Kder je sedaj pokopališče kontoveljsko pravijo: *Mogilán* po starem gradu Mogolán (Mocholan), ki je bil tam zidan, in ni drugo nego staroslov.: »mogilán« hrib, naj le talijanski pisatelji trdè, da je to ime popačeno iz »monte collano« gorati grič.

V. *Križ* (S. Croce) — ne potrebuje razlage. Le to bodi omenjeno, da je sv. Križ, (— Kraševci pravijo: »dolenji Križ«, da ga ločijo od »stomajškega Križa« in od »ipavskega Križa«), največja vas v tržaškej okolici. Prav zdaj je sto let, kar se nabaja pisano (29. maja 1782), da je sv. Križ brojl 525 stanovnikov, a selaj 1882 ima jih 1260. Do l. 1847 ste spadali kuracija kontovelj-ka in župnija-križka pod župništvo opensko.

VI. *Lipica*, tako imenovana od *lip*, ki so tam rastle. O priliki 300 letnice (1880), odkar je imenitna žrebčarja lipenska postala lastnina visoke avstrijske vladne rodbine (1583), bil je ta kraj v podlistku »Edinosti« na kratko popisana. Naj se še dostavi, da je lipenski zavod razdeljen na pet parcel: Miklavce, Japléna, (apnenica), Zavod, Podkegljce, Krkavce.

VII. *Opčina*, (Občina, Opčina, v starih listinah: Opchiena, tudi Opchena, Opechno), je gotovo slov. korena, dasi Kandler imenuje: Obsidianum, in novejši uradni spisi tržaškega ma-

20 let v Srbiji, umoril se je 15 dni z revolverjem. Uzrok samoumoru je bila baje neka stroga graja od strani sanitetnega predsednika, katere graje rajniki ni zaslužil. Rajniki je bil v Loznici občé spoštovana in priljubljena osoba; njegova velika občutljivost ga je dovela do tragičnega sklepa.

Slabo vreme in mraz sta v Srbiji veliko škode napravila; za velikonoč smo imeli snega na 3 čevlje, sneg je škodil mnogo sadju in žitu. Žita bo malo; sadja pa skoro prav nič, in sadje je eden glavnih pridelkov naše zemlje. Zdj bi potrebovali dežja, a kakor hitro se napravlja za dež, pa pritisne veter in razpodi oblake. Imeli smo spomlad za 6 tednov prerano in prerana spomlad je skoraj vedno kmetiji propad. Vse mora biti o svojem času. Še nekaj. Govoril sem z g. D. Jenkom; rekel mi je, da preskrbi, da se v Belgradu sestavi odbor, kateri napravi besedo v korist »Narodnemu domu«; jaz pa sem okrožnico mej Slovence na Srbskem poslal, da pošljejo darov. Bomo videli, kako se kaj pokažemo.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor zdaj obravnjuje *carinsko tarifo*, obravnava se še dosti naglo vrši, točke so se sprejele po vladnih, oziroma dotičnega odseka predlogih, le sklep o prostej uvožnji žita v nekatere južne dežele in okraje dela izjemo. A to izjemo zavrže gosposka zbornica i tudi Madjari ne bi je dovolili, bila je le voda v suhe žlebove ustavaškega mlina, in to je — najbolj žalostno.

Grof Coronini bo v državnem zboru predlagal, naj se sestavi za preiskavo volitev v državni zbor posebna sodnja izmej udov najvišje sodnije, državne sodnije in upravne sodnije, kakor je to na Anglaškem.

O grafu Coroninju je vse polno vesti; trdi se, da se prizadeva napraviti nov klub v državnem zboru, ki bi bil nekak most mej levico i desnico ter sprejemal v svojo sredo odpadnike od obeh strani, to je take poslance, ki nemale nobenega trdnega političnega prepričanja; da taka stranka, ki sem ter tja omahuje, ne more imeti nobene politične prihodnjosti, tega pač ni treba poudarjati. Počil je tudi glas, da bo grof Coronini imenovan skupnim finančnim ministrom, ki bi potem dobil v roke bosniške in hrcgovinske zadeve, ker Madjari nemajo za to mesto nobenega sposobnega moža; mogoče je tudi to, ali vendar zelo dvomljivo.

Minister Pražak je v justičnem odseku rekel, da se utegnó nekateri deželni zbori uže meseca junija odpreti.

Zakonski načrt o *kongruji* je dotični odsek dovršil, ker pa iz posameznih dežel še niso došli izkazi o dohodkih duhovnikov, zato pride načrt še le jeseni v posvetovanje v državni zbor.

Deželnim načelnikom silezke kronovine je imenovan namestništveni svetovalec v Linciu, Markl *Bacquehem*. Glas gre o njem, da je izvrsten uradnik in sploh priljubljen mož, ki zna več slovanskih jezikov. Ima še le 35 let.

Juridična fakulteta na češkem vseučilišču se je v ponedeljek ustanovila; dekanom je bil imenovan profesor *Ott*.

15. aprila se je zbralo 50 do 60 prebivalcev *Krivošjanke občine Gornji Pobori* pred žandarmerijsko kosarno ter izjavilo, da nečejo stopiti v deželno brambo. Zato je bilo dano povelje,

gistrata: *Oppicina*. Trstenjak razlaga: vas na *opaki* (osojni) strani hriba. Ker pa domačini vedno v množnem številu pravijo: Opčine, tudi neki Opčine, morebiti da je to pomenjalo isto, kar dandenes nemški »gimajna« ali občinski spašniki, kajti nekdanj so imeli Openci veliko drobnice, kakor dokazujejo imena dolin: ovéjak, mrejči dol (mrk-ati), in prejši dol (pre — bock), a sedaj nemajo repa več. Ovee so zatrli v tržaškej okolici, krav pa mnogo več redé nego kedaj zaradi mleka. Pod Opčine spajajo Bane, nekdanj imenovane »Bušelje« (Bussello), Od kod imajo Bane ime, to je bilo uže zgoraj omenjeno, a »bušelje« je hrv. grmovje. Čez hrib »Bušelj« se pride v »Kokonéj (Conconello) ali k Ferlugom. »Kok« je hrib, kakor je mnogo hribov enacega imena: Kok, Kokoš, Kuk, Čuk, Skukovnik (najvišji vršiček na gori »Slavnik«), itd. A »Ferlugi«, ako ni od »prilógova« (opuščenih vinogradov), je od stanovnikov tega priimka, ki tam bivajo. Staro sporočilo pravi, da so prvi trije bratje Ferlugi (od prilguste — pikaste kože tako imenovani), prišli iz Brkinov v te kraje, vsak še svojo čedo ovac, ter so se naselili: eden na Opčinah, drugi na Kokonéju, tretji v Rojanu.

(Dalje prihodnjič.)

naj se uporej polové in Poborcem orožje vzame. Žandarji in vojniki so bili odposlani, da ta ukaz izvrše in so prišli 2. t. m. na sedlo Kolozun, od koder so začeli uporniki streljati ter so ranili enega lajtenanta in enega lovca, a vojniki so prepodili upornike na črnogorsko zemljo, kder so jim Črnogorci orožje pobrali.

Vnanje države.

Na Ruskem se judom hudo godí: ljudstvo jih v mnogih krajih napada, ruši hiše in pokončuje blago; zato se izseljujejo v velicah trumah posebej v Ameriko, a nikdarzanje ne marajo, čemer se ni čuditi, ker povsod ljudstvo molzejo in odirajo. — Da bi se proganjane judov poleglo, prepovedala je ruska vlada judom nepremikljivo posest uživati, tako posest kupovati ali najemati, stanovati na kmetih brez dovoljenja dotične občine in trgovati s pijačami.

Italija je hotela na posodo vzeti 304 milijonov frankov, da bi državni dolg vredila, ali vpisanih je bilo le 70 milijonov. To kaže, da Italija malo zaupanja v Evropi uživa.

Italijanski senat je sprejel v državnem zboru skleneni zakon, da se ima skrutinij po listih uvesti. To je znamenit napredek.

Bolgarski knez se mudí zdaj v Peterburgu, kder ga je ruski car sprejel ter mu odkazal stanovanje v zimski palači.

Turški sultan ima mnogo posla s tem, da ministre odstavlja i nove imenuje. Zadnje dni je odstavil prvega ministra i na njegovo mesto poklicel Abdur-Rahman pašo ter temu imenovanje tako-le naznanil: »Potreba je bila Said paša iz službe odstaviti, zato pozivljam vas, prejasni moj vezir Abdur-Rahman-Nuredin paša, katerega skušenost in zvestoba je dobro znana da prevzamete opravila prvega ministra. Bodi vam Allah milostiv!«

Mej Irškim in Angleškim ni več sprave, Angleži morajo Irce zatreti, ali jim pa svoja posestva v last prepustiti, sicer se boj mej njimi ne konča. Ker v današnjih časih ni mogoče ljudstev pokončati, zato morajo na vse zadnje Irce do svoje pravice priti. — Gladstone je hotel pot do pomirjenja napraviti, a zaprečila se mu je s tem, da sta bila novoimenovana prva uradnika, generalni tajnik za Irsko Lord Cavendish in državni podtajnik Bourke, v nedeljo zvečer v parku Fónix napadena in umorjena. Morilca sta se v koči pripeljala k parku in po moritvi zbežala, da se ne ve kam, in kdo sta. Ta moritev ne more ostati brez ozbiljnih nastopkov, ker kliče Angleže na maščevanje.

Angleška vlada je razpisala 120.000 gl. nagrade tistemu, kdor morilca zasači, in 12.000 gl. onemu, ki bi morilca ovađil. — Za novega irskega državnega podtajnika je bil imenovan Hamilton, vodja mornaričnega računstva.

V Egiptu ni reda ni miru; krivi prorok Mondij je potolkel egiptovsko vojsko in jej Senaar vzel ter se pomika proti Hartumu, glavnemu sudanskemu mestu, katero je brez vojakov. — Mej egiptovsko vlado i namestnim kraljem je vstal tak razpor, da se ne bo čuditi, če kralja spode in vstaja počí.

DOMAČE STVARI.

Cesarjev dar. Nj. Veličanstvo cesar je podaril iz svoje privatne denarnice 200 gl. za napravo kavnice v občini Zbandati pri Poreču

Visok obisk. Nj. Visokost nadvojvoda Viljem je ogledoval zadnje dni minolega in prve dni tega tedna vojaške posadke v Ljubljani, Pulji, Gorici in Trstu. Tukaj se je mudil 2 dni, in je obiskal tudi razstavna poslopja.

Iz seje tržaškega mestnega sveta 4. t. m. dostavljamo še to-le: Poročilo o mestnih solah v letu 1880/81 se je na znanje vzelo. — »Società per la lettura popolare« se je dovolilo 200 gl. izvenredne podpore. — Uslišala se je prošnja, naj se popravijo prostori mestne ljudske šole na Starej šrang i in naj se napravi dva nova paralelna razreda, dovolilo se je tudi imenovanje enega začasnega učitelja in ene učiteljice za ti dve pararelki. — Sprejel se je tudi predlog, naj se mestna ljudska šola v Čarholi zgornje razširi. Zadnje sredo pa so se predložili računi o *skladščih*, kateri kažejo od 1. aprila 1880 do 31. decembra 1881 *deficita* 61.594 gl. Dalje računi o *vžitini*, katera je donesla v minolem letu 72.000 gl. *manj*, nego 1880. Kljub temu so sklenoli »štedljivi« mestni očetje, v ulici Giotto postaviti novo šolsko palačo, katera bo stala malenkost 177.000 gl.!

Tržaška razstava. Gosp. Ign. Knašlje iz Ljubljane razstavi iz slame izdelano podobo Ljubljane, kakoršna je bila po Valvazorjevem obrisu leta 1681. »Slov. Naroda«, ki to poroča, pristavlja, da je delo vrlo zanimivo in vzbuja pozornost in zasluženo priznanje. — Ogrska komisija je z izvrševalnim odborom sklenola to le pogodbo: Ogrski odtelak dobi 1700 kvadratnih metrov pokritega prostora, za kateri plati ogrska komisija 8000 gl., temu

nasproti pa izvrševalni odbor nakaže 1500 gl. za stavbo »čarde« in poplača stanovno ciganske kapele. Krémar bo dajal ciganskej kapeli hrano brez plačila, zato pa bo smel pri gostih denar pobirati. Mogoče je tudi, da se »čarda« razsvetli z električno lučjo. Predloga o *državnem posojilu 100.000 gl.* za tržaško razstavo je bila v državnem zboru 5. t. m. izročena budgetnemu odseku, kateri jo je 9. t. m. potrdil. — Pokrovitelj razstavin nadvojvoda Karol Ljudevit je naznanil odboru, da pride 1. avgusta osobno k slovesnemu otvorjenju razstave. — Odsek, kateri bo skrbel, da dohajajoči tuji dobé dovolj stanišč, vabi vse posestnike praznih stanovanj ali sob, naj se oglašé od 24. maja počenši v odborovej pisarnici v poslopji stare borze.

Glavina in Nabergoj. pod tem naslovom je »Triest Zeitg.« v četrtek zjutraj priobčila neko bedarijo, katerej se neresničnost na prvi pogled pozna. Gosp. Nabergoj, ki je istega dne došel v Trst, pa nas je še posebno pooblastil, naj izjavimo v njegovem imenu, da je vse ono blebetanje — *kosmata laž!*

Vojni parnik »Gargnano« je pripeljal zainji četrtek zvečer iz Dalmacije 17 teško in 40 lahko ranjenih in bolnih vojakov v Trst. Sprejeli so jih veterani, potem so se prepeljali v vojaško bolnico.

† **Julijana Vesel**, rojena Toman, soproga slavnega staroste slov. pesnikov je v četrtek zvečer tukaj umrla v 73. letu. Pogreb bo danes (v saboto) ob 5. uri popoldne. Upamo, da se ga udeleži obilo Slovencev.

Zlate češnje. V ponedeljek se je dogodil v Trstu ganljiv prizor. Neka mlada žena delalskega stanu je kupila svojemu otroku, katerega je v naročji imela, šopek češenj. Otrok je ves vesel zgrabil češnje, ali zmuznole so se mu i padle na tla. Mati se hoče pripognoti, da jih pobere, pa v tem hipu pridrdra kočija, da se mora umaknoti in konjska kopita zmečkajo lepi rudeči sad. Neka prodajalka, ki je videla žalostno mater in otroka, ponudi drug šopek ženi, da bi ga kupila, a ta ni imela denarja. Otrok je začel jokati, prodajalke so zagnale vrišč, kočija se je ustavila, iz nje pa je stopil gospod, veselo se približal materi in otroku ter temu v roke dal na zlatej verižici pripeto uro, katero je iz žepa vzel. Srečnej materi je beseda zastala, veselja solze so jo obile; predno se je mogla zahvaliti, izglnol je blagodušni gospod. — Kočija nosi črki: K. R.

Srečen lov. Uže več tednov so napadali nekateri klataži v tržaške okolici ženske, ki rano zjutraj nosijo mleko v Trst. Časi so bili opravljeni v *žensko* obleko! Pred nekoliko dnevi se je posrečilo poltovi v starem mestu tri take grabeže dobiti v roke in jih zapreti. Najhujši je baje nek Tomaž M., doma v Postojni.

Zoper poškodevanje gozdov. Ljudje s Krasa pogostoma nosijo v Trst na prodaj *mlada drevesca*: smreke, hoje, mecesne itd. Ker se sumi, da so drevesca iz zasadov, katere z državno podporo dela tržaška občina, da bi Kras v okolici pogozdila, svrari magistrat v posebnem razglasu pred prodajo tacih drevesc. Občinski stražniki so dobili ukaz, naj taka drevesca jemljó prodajalcem, kateri bodo poleg tega še kaznovani, akoprav bi bila drevesca iz njih lastnega zemljišča. Zatoraj pozor!

Poduk zoper trino uš (filoksero) se dobiva pri mestnem magistratu v nemškem, talijanskem, slovenskem in hrvatskem jeziku ter velja 10 kr.

Konkurenca Lloydu. Kakor smo uže omenili, zedinile sta se obe parobrojni društvi »Rubattino« in »Florio« v društvo »Navigazione italiana«, ki ima svoj sedež v Rimu in 100 milijonov lir kapitala. Pravila tega društva je italijanska vlada uže potrdila, valed česar se je društvo ustanovilo za 30 let. Avstrijski Lloyd dobo tedaj nevarno konkurenco in slabo mu pojde, če vožnjine ne zniža.

Solnce mrkne v sredo 17. t. m. popolnoma. Mrak se začne ob 6. zjutraj, proti 8. uri bo največji in se konča k malu po 8^{1/2} uri. Če bo vreme jasno, videl se bo tudi v naših krajih.

Iz Vrdele se nam poroča: Po dolgem čakanju smo si letos od magistrata izprošili, da nam napravi potreben *vodnjak*. Pa kaj se je zgodilo? Ko pride dotična komisija, da bi določila mesto, odpodi jo posestnik zemljišča, hud lahon, in še dozdaj se ni vrnola. Prašam, ostanemo li zarad zle volje enega človeka *brez vodnjaka?*

Veselica v Sežani zadnje nedelje v korist »Narodnemu domu« se je sijajno izvršila. Mnogo občinstva, cvet kraških veljakov, pa tudi dokaj gostov iz daljnih krajev je bilo pričujočih. Pevski zbor gospodov učiteljev je pod vodstvom g. Benigerja svojo nalogo častno rešil, in dajala se mu je glasna pohvala. Ker je gospa Lucija Podgornik-Tolomei zbolela,

zato so žalibog točke, katere je mislila na klavirju izvršiti, morale izostati. Pa naš slavnoznamen humorist g. Klavžar je to z svojim pozdravom, in potem z došano izborno deklamacijo nekoliko nadomestil. In goriški diletantje so nas z svojo šalvijo igro »Dva gospoda in eden sluga« *izvrstno* kratkočasili, na delu jim zopet gosp. Kl. Smeha in na zadnje ploskanja skoraj konca ni bilo. — Da, veselica v Sežani je bila prava domoljubna in družinska slavnost. In »Narodni dom« je dobil brezdvomno *lepo svoto*.

Slovensko učit. društvo za koperski okraj bo imelo, po odborovem sklepu od 7. maja t. l., svoje glavno letuo zborovanje v *Pasjivasi*, dne 25. t. m. ob 8. uri zjutraj s tem-le dnevnim redom: 1. Nagovor. 2. Poročilo društvenega delovanja minolega leta. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev 3 pregledovalcev društvenih računov. 5. »Slovenci na Koroskem«, etnografične in jezikoslovne črtice, govori g. profesor Julij pl. Kleinmayr. 6. Razmišljanje starega skušenega šolnika o šolskem obiskovanji, govori g. And. Vrtovec. 7. Upljiv učitelj na narodno blagostanje, predava g. Zdravko Preložnik. 8. O šolskih vrtilih, predava g. Leopold Krapš. 9. Volitev društvenega vodstva. 10. Predlogi čč. gg. društvenikov. K obilnej udeležitvi vabi čč. gg. društvenike najuljudnejše Predsedništvo »Slov. učit. društva za koperski okraj«.

V *Dolini* 8. maja 1882.

Vabilo Podpisani odbor s tem vlijudno vabi vse p. n. č. gospode društvenike v izreden občni zbor, ki se bo vršil dne 14. t. m. ob 3 uri popoldne v društveni sobi. Dnevni red: 1. Poročilo o zadevah društvenega stanovanja. 2. Odbor predlog, da se nekateri čč. društvenih pravil spremenijo. Zarad važnosti dnevnega reda odbor pričakuje vsestranske vdeležitve.

Za odbor slovenskega bralnega in podpornega društva.

Fr. Povše

predsednik:

V *Gorici*, 6. maja 1882.

Izrečkane obligacije goriškega zemljiško-odveznega zaloga so bile dne 29. aprila: z odrezki gl. 50 st. vel. štev. 209, 252, z odrezki gl. 100 st. vel. štev. 19, 266, 459, 874, 875, 893, 898, 942, 976, 933, z odrezki gl. 500 st. vel. štev. 139, 184, 191, 214, 220, 229, 232, 235, z odrezki gl. 1000 st. vel. štev. 43, 106, 125, 412, 445, 481, 487, 495, 518 in 101, za delni znesek 450 gl., za ostalih 550 gl. kupi se ena obligacija po 500 in ena po 50 gl., z odrezki gl. 5000 st. vel. štev. 33 in 75 za delni znesek 3450 gl. Te obligacije bode izplačevala denarnica zemljiško-odveznega zaloga od dne 31. oktobra 1882 počenši v zneskih preračunjenih v avstrijskej veljavi.

Ajdovščina in Postojna se imenuje zemljepisni naris, kateri je izdal dunajski geografski zavod in je na prodaj pri Lechnerju na Dunaji. Delo je jako natančno.

† **Fr. Hlavka**, zelo unet i delalen rodoljub, posebno na čusnikarskem polji, umrl je zadnji teden v Ljubljani. Pogreba, ki je bil v nedeljo, vdeležilo se je mnogo ljudstva. »Sokol« s zastavo, čitalniški pevci so mu zapeli pred hišo i na grobu, na kateri so mu položili vence: »Sokol«, »Glasbena Matica«, »Ljubljanski Zvon«, »Slovenski Narod«. Blag mu spomin!

Stavbenim mojstrom imenovan je zidarski mojster, hišni posestnik in izvrstni narodnjak gosp. *Filip Zupančič* v Ljubljani. V dosega tega imenovanja se je podvrget g. Zupančič pred baš ad hoc imenovano komisijo tri tedne trajajočemu, jako strogemu izpitu. Spridčevalo deželne vlade proglasa g. Zupančiča popolnem sposobnega za samostalnega stavbenega mojstra, ki je dovršil izpit z dobrim uspehom. Ker je ta gospod prvi, ki je na Kranjskem delal tak izpit, mu prav srčno čestitamo in ga priporočamo vsem narodnjakom in vsem drugim, ki holé kaj zidati, kot večšega in izvrstnega strokovnjaka. (Slov. Naroda.)

Nova čitalnica se je odprla v Semiču na Dolenjskem. Naj vrlo napreduje!

Tabor v Celji. Fakičoznej opoziciji privrženci in renegatje na južnem Štajerskem so sklenoli napraviti »Parteitag« v Celji, da bodo protestirali zoper ukaz, kateri je pravosodnji minister poslal graškej višjej sodnji gledé rabe slovenskega jezika pri sodnijah. Temu nasproti pa so Slovenci sklenoli, sklicati na isti dan tudi v Celje rodoljube na tabor, da izreko pravosodnjemu ministru zaupnico zarad omenjenega ukaza in ker bi Slovencev prišlo na tabor vsaj stokrat več, nego fakičozne opozicije kričavev, ni strahú, da ne bi izbili neméurskega klina iz trohijivega štora. To je fakičozne kričave tako prestrašilo, da je baje »Parteitag« — po vodi splaval.

»Adria.« Tako se zove nova nemška knjiga, katere prvi zvezek nam je nedavno došel. Pisatelj jej je A. pl. *Schweiger-Lerchenfeld*, in založnik A. *Hartleben* na Dunaji. V vsem bo obsegala 25 zvezkov po 30 kr. Namen tega obširnega dela je, prebivalcem podati veliko podobo zgodovine, omike in bogatega živjenja sedanjesti o vseh deželah, ki leže ob jadranskem morji, t. j. Istri, Dalmaciji, Albaniji do otoka Karfa, in o Italiji od Otranta do Benetk. Zaljšalo bode knjigo 300 lepih ilustracij. V prvem zvezku se nahaja zanimiv uvod, in popis *Trsta* z načrtom novega pristanišča. Naše bralce, kateri so nemškega jezika zmožni, na to delo posebno opozarjamo.

Zastopniška pokojninska ustanova banke »Slavije« v Pragi. Banka »Slavija«, dokončavši v letu 1879. prvo desetletje svojega plodovitega poslovanja, ustanovila je, ker jo je vodil čut poštovanja in hvaležnosti do svojih zastopnikov, za ta pokojninski fond. Ta človekoljubna ideja je bila pozdravljena z odkritosrčnim veseljem, če tudi na drugej strani ni manjkalo glasov, posebno iz zavarovalnih krogov, ki so dvomili nad tem, da bi taka naprava mogla zdravo napredovati, kajti — tako se je sodilo — nikdar ne bode toliko zalog, da bi se mogle z njimi zagotoviti pokojnine. Posebno so se sklicavali na to, da celo analogna ideja zavarovalnih uradnikov, da bi sami zase ustanovili pokojninsko društvo, razbila se je ob nemogućnosti, da si se je zanjo delalo jako energično. — Odkar se je ustanovila zastopniška pokojninska zadruga banke »Slavije«, minolo je tri leta, in kakor se nam poroča, narastlo je njeno premoženje do znatne svote 25.072 gl. 50 kr., kateri znesek so večinoma zložili sami zastopniki iz svoje upravnine. To imetje je naloženo v vrednostnih papirjih in v posojnicah, kakor to dokazuje letni izkaz imetja, ki fonde zastopniške pokojninske ustanove izkazujejo posebe. (Slov. Naroda.)

Poziv!

V zdravem životu
Bistra naj kri
Narod slovenski,
iz spanja budi.

Minolo je uže 14 let, kar se je v Trstu ustanovljalo televadno društvo »Sokol«; pa ga je nam neprijazna vlada v kali zadušila. Razmere so se od tistega časa spremenile: zdaj se nam ne bode več zabranjevalo tako društvo, saj vlada sama pripoznava, da je treba podpirati razvitek in napredek naše narodnosti. Da ne zaostanemo za drugimi našimi brati, kateri imajo uže po več krajih televadna društva, zbralo se je v Trstu nekoliko rodoljubev v začasni odbor, da ustanové televadno društvo »Sokol«, kateri da našemu slovenskemu življu na jadranskih obalah novo moč in krepost. Gojilo bode društvo televadno, lepo petje, napravljalo izlete, prirajalo zabave. Udje bodo nosili lično sokolovo opravo, ki bode zunanji dokaz bratske zveze mej njimi. Da se toraj ta ideja oživi, vabi vse rodoljube, prijatelje, posebno pak slovensko mladino, podpisani odbor k privatnemu pogovoru v četrtek (praznik) 18. maja ob 3 uri popoldne v prostore »delalskega podpornega društva« Corsia Stadion št. 11. I. nadst. Pri tem pogovoru se prečitajo in določé pravila ter izvoli začasni odbor.

Na zdravje!

V *Trstu*, 9. maja 1882.

Osnovalni odbor.

Tržne poročilo.

Vsa kupčija je bila ta teden zelo mlahova. *Kava* — z malo premembro, cene nižje v slabehj vrstah. Rio gl. 38. do 65. *Šlaskor* — v štokih gl. 36., v kosih gl. 34 do 35. *Olje* — slaba kupčija. Lecce gl. 42 do 45, St. Angelo gl. 65, Aix gl. 70. *Riž* — cene so za 15 kr. poskočile. Italijanski gl. 16 do 21, Rangoon gl. 12^{1/2} do 14^{1/2}. *Petrolje* — trdno cení, denes stane gl. 10^{1/2}. *Žito*. — Ker je slabo vreme zelo poškodevalo letošnje setve v Banatu in drugih krajih, zaradi tega se cene dobro držé. Koruza podunavska gl. 8-35 do 8-50, pšenica ruska gl. 13 do 13^{1/2}. *Les* — brez spremembe. *Senó*. — Dobro volovsko gl. 1-75, konjsko gl. 1 do 1-55, slama gl. 1-30 do 1-40.

Zahvala.

Moj rajnik moč je bil le nekaj dni nad 6 mesecev vpisan v »delalsko podporno društvo«, ko je zbolel. Te slavno društvo mu je dalo zdavno podporo v denarju 100 gl., zdravnika in zdravila, predno ga je Bog k sebi poklical. Po smrti pa sem dobila 30 gl. za pogreb. Podpisana izrekam »delalskemu podpornemu društvu« za točno podporo najsrčnejo zahvalo ter priporočam to društvu vsem slovenskim delalcem.

V *Trstu*, 7. maja 1882.

Ana Petrič,
vdova.

Dunajska borza dne 11. maja. Enotni drž. dolg v bankovcih 76 gl. 65 kr. Enotni drž. dolg v srebru 77 * 50 * Zlata renta 91 * 55 * 1860 državni zajem 130 * 25 * Delnice narodne banke 8:7 * — * Kreditne delnice 343 * 75 * London 10 lir sterlin 120 * — * Napoleon 9 * 52 1/2 * C. kr. cekini 5 * 65 * 100 državnih mark 58 * 65 *

Izžrebanje 15. maja Promesse Tisine (Theiss-Promessen.) Glavni dobiček gl. 100.000 k. gl. 2 s vštetim kolekom pri Alessandro Levi, menjavca via S. Spiridione Nr. 1. Na deželo se pošiljajo proti nakaznicam ali poštne povozitju. Pri srečanju ljubljanskih srečk 2. t. m. je glavni dobiček zadela srečka, katere se je pri naz kupila. 20-14

Razglas. Dne 17. maja t. l. ob 2. uri popoldne bode pri občinskem uradu v Skopem javna dražba, na kateri se otda predelovanje dveh kosov ceste med Skopem in Dutovljani. Natančneje pogoje in načrt pregleda lahko vsakdo pri omenjenem občinskem uradu v Skopem. Čestni odbor v Sežani dne 8. maja 1882. R. Mohorčič načelnik.

V najem se otda hiša z 4 sobami, kuhinje, klet, hlev, dvorišče z vodo i vrtem vred. V tej hiši je uže mnogo let bila gostilna, ki stoji na najprimernejšem prostoru v Dutovljah pri cesti tržaški i komenski in tukaj je c. kr. žandarmerijska postaja i c. k. pošta. Kdor toraj želi to hišo v najem vzeti, naj se oglasi pismeno ali pa ustmeno za natančne pogoje pri Valentin Tavčarju v Dutovjah pri Sežani na Krasu. 3-4

V zalogi J. Giontini, knjigotržca v Ljubljani so izšle in se dobivajo te knjige: A-B-C v podobah — gl. 15 kr. Cesar Maks in Meksika — 20 * Čas je zlato, povest za mladost — 36 * Črni bratje, povest — 20 * Deset krajerjev, povest — 12 * Dve igri za slov. gledišče — 20 * Dve čudopolni pravljici — 20 * Eno leto med Idijanci, povest — 20 * Erazem predjamski, povest — 10 * Genovefa sveta, povest — 16 * Gizelda, povest — 10 * Grof Radecki — 16 * Hitri računar — 40 * Jenko Simon, pesmi — 60 * — vezane 1 * 50 * Juri sveti — 10 * Kerški raki, za kratek čas — 8 * Ključec lažnjivi — 14 * Kustoca in Vis — 20 * Kračman i Valjavec, pesmi — 35 * Najdenček, povest — 20 * Nazorni nauk za slov. mladost 3 * 50 * Osrečeni kristjani Papežu Piju IX. — 8 * Pavliha — 14 * Pod turškim jarmom, povest — 20 * Poduk, kako se dela žganje 1 * — * Postojnska jama — 40 * Pripovedek, sto malih za mladost — 40 * Repoštev, pravljica — 20 * Razmere med staro in novo mero in vago — 10 * Sanjske bukve s podobami — 15 * Torbica jugoslovanske mladosti v 7 zvezkih — 50 * Venček za vezilna darila — 18 * Vjetnik na galeji, podučna povest — 10 * Vojska na Turškem — 50 * Vrtomira perstan, ljudska povest — 20 * Zbirka ljubinskih in zenitovanskih pisem — 30 * Za voznino (porto) pod odprtim zavitkom se mora po naročilu še pridjati 5-10 kr. 3-1

C. Jaschi na cesti v letro (pri sv. Jakobu), Trst. C. k. zaloga smodi a. Prodaja en gros & detail. Smodič za lov za mine, za močnarje. Lastnik dovoljenega skladišča za dinamit. Naročila se izvršujejo natančno v katero bodi deželo. V mestu jih sprejema G. Sanzin & C. prodajalec cvetic na velikem trgu. Palazzo Modello. (26-23)

Pozlatarska dela in poprava se sprejemajo v Corsia Station Nr. 10 in via Chloza Nr. 24 pri Petru Jazbetz. Vsa priprava za pregrinjala na oknah in ogledala po cenah proti vsakej konkurenci. (30-24)

Občne znana zaloga čevljarskega blaga in usnja EDUARD-A RENZEL via S. Antonio nuovo tik. gosp. Marini & C. obstoječa že nad 30 let naznanja sl. občinstvu, da ima vedno, veliko število izdelkov vsake vrste za gospode in gospe. Dobroto in izvrstno blago garantirajo nestvilni kupci, ktere si je pridobil zadnja leta. Naročila na mero, in tudi popravo se izvršujejo v kratkem času. (26-22)

FILIALE IN TRIESTE dell' I. r. priv. Stabilimento Austriaco di credito per Commercio ed Industria. VERSAMENTI IN CONTANTI Banconote: 3 1/2% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni 3 1/2% * * * * * 8 * 3 1/2% * * * * * 30 * Napoleoni: 2 1/2% annuo interesse verso preavviso di 30 giorni 2 1/2% * * * * * 3 mesi 3 1/2% * * * * * 6 * Banco Giro: Banconote 2 1/2% sopra qualunque somma Napoleoni senza interessi Assegni sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salisburgo, Klagenfurt, Fiume Agram, franco spese. Acquisti e Vendite di Valori, divise e incasso coupons 1/2% provvigione. Antecipazioni sopra Warrants 4 1/2% interessi annuo, e 1/2% provvigione per 3 mesi. Mediante apertura di credito a Londra 1/2% provvigione per 3 mesi. Effetti 6% interesse annuo sino l'importo di 2000 per imposti superiori tasso da convenirsi. Trieste, 21 Gennaio 1882. (12)

Zlatar JANEZ RISEGARI Via S. Sebastiano N. 4, i. nadstrop. zraven šlacune z manufakturm blagom Fratelli Tavolato. (26-22) prevzame vsako delo v zlatu, srebru in juvelah, kakor tudi popravo tako robe po niski ceni. Naročila se oskrbe tudi v druge kraje natančno.

ARTUR FAZZINI, Trst, Piazza Caserma N. 4. trgovina z dišavami, oljnimi barvami, šopki. Zaloga razne vrste lak-a, kemičnih izdelkov, barvnih teartin, esene velika izbirtka, mineralnih vod itd. Pri vsem najniže cene! (26-20)

Riccardo Dinelli via Canale N. 3. Zaloga vsake vrste podob iz mavca in drugih izdelkov iz mramorja in alabastro. Tovarna kleja iz mavca za prilepljenje, prodaja na drobno in veliko. (30-21)

Staerk & C. Zaloga obleke za gospode „Alla Città di Roma“ Skladišče angleške in francoske robe, Trst, via al Teatro št. 4. (26-24)

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega. To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabi jo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najhujše žledodne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scepok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročb in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofoletti e Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti i G. B. Rovis. Ene steklenice stane 30 novcev. (10-6)

Dunaj! Dunaj! Čujte, glejte, strmite! Oskrbništvo fairane velike anglo-britiške fabrike srebrnih izdelkov prodaje vse izdelke zelo pod fabriško ceno. Kdor po lje, ali se naroči po povzetju, 7 gl. 30. dobi prav krasno namizino iz najljepšega anglo-britiškega srebra (ki je poprej veljala 35 gl.) Vsak naročnik dobi pismeno poročstvo, da namizina ostane 10 let bela. 6 namiznih nožev, z izvrstno jekleno ostrino, 6 prvih angl. br. srebrnih vilic iz enega kosa, 6 masivnih angl. br. srebrnih namiznih žlic, 1 teško angl. br. srebrno veliko žlico za juho, 6 izvrstnih angl. br. srebrnih podnožnikov, 6 angleskih desertnih ploščkov, 1 izvrstna poperница in cukrovnica, 6 najlepših cizeliranih prezentir ploščkov, 6 lepih masivnih kupic za jajca, 6 najlepših angl. br. srebrnih žlic za jajca, 6 krasnih najljepših ploščkov za cukur, 1 čajnica najljepše vrste, 2 krasna salonska svečnika 64 kosov. V dokaz, da moje naznanilo ni sleparija zavezanec se javno, če blago ni po volji, vzeti ga nazaj brez ugovora. Kdor hoče tedaj dobiti za svoj denar dobro in pristno blago, ne pa izmeček, naj se, dokler je ka zaloge, zaupljivo obrne name. J. H. Rabinowicz Dunaj, glavna zaloga anglo-brit. fabrike srebrnih izdelkov št. Schifanostrasse 20 a. Práh za čiščenje zgoraj omenjenega blaga se dobiva v večjih škafliah pri meni. — Škaflija velja 15 kr. (7-7)

The Singer Manufacturing & C. New-York. Ako se plati vsak teden samo eden goldinar dobi se Originalni Singer-jev šivalni stroj, in to brez povišanja cene Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno. G. NEIDLINGER, generalni agent V Trstu, Corso, plača Modello Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr. (13-2)

ROČNI MLINI stiskalnice za grozdje in za konzerve iz sadja. Sesalke in ovi iz železa, Plinovi motori OTTOVI, popolneja in bolj ekonomična sistema. Deset njih se rabi v TRSTU. Železne cevi. Zaloga portlandskega cementa in hidravličnega apna, Stavbeni stroji. SCHNABL & C. v Trstu via Carintia 17. 23-8

Velutina po bismutu najboljši prah, obrazu in rokam dati poprejšno nežnost in mehko. Velika elegantina škaflija št. 2. — Vrečica soldov 40. Trojen izleček kolonjske vode napravljen po najnovejših iznajdbah izdelovalcev na Laškem, Francoskem, Nemškem in Angleškem. Velika steklenica soldov 60. Tinktura „Merville“ Neprimerljivo sredstvo, lasom in brkam vrnoti lepo svetlo črnost. — Steklenica v elegantnem zavitku gl. 1.50 Prodajalcem se ponuja velik dobiček. Zaloga v Trstu pri: Artur Migliorini, dišavar in lekarničar, via Majolica N. 11, i. nadst. Drugi prodalci, lekarni: C. Zanetti, G. B. Foraboschi, P. Rocca A. Suttina, P. Sloceovichi, G. B. Rovis. V Gorici: G. B. Pontoni, Cristofoletti. V Zadru: Brazzanovich. (20-16)

Najstarejša avstrijska zavarovalnica c. k. priv. Azienda Assicuratrice v Trstu ustanovljena v letu 1882 s poročitvijo svoto nad osem milijonov goldinarjev ki se bili po predpisu V: 214 trgovinskega zakonika v zadnjem glavnem zboru dokazani, priporočila se za zavarovanja. 1. Zoper škodo po požarih na poslopih, fabrikah, pohištvih, zalogah z blagom, shrambah s poljskimi pridelki, kakor tudi na drugem premičnem blagu. 2. Zoper škodo na potih po mokrem in suhem. 3. Zavarovanje na človeško življenje v vseh razmerah. 4. Zavarovanje zoper nesreče na životu in živjenju. Azienda Assicuratrice, ki si je od svojega ustanovljenja pridobila zasluženo dobro ime v avstrijske državi in zunaj nje, zavaruje po najcenejših vplačili i najslobodnejših pogojih in daje se svoje poročitvijo svoto p. n. občinstvu gotovo varnost. Pozvedovanja vsake vrste radovoljno daje pregled brez plačila deli in zavarovalne ponudbe sprejema vodstvo v Trstu via S. Nicolo št. 4. Kakor tudi zastopništva in glavna društvena opravništva v vseh večjih krajih avstrijske ogerške države in v Italiji. 12-5

Bolezen v grlu, kašelj, hripavost, zguba glasu, nahod, angino, gripo, itd. ozdravljajo naglo in popolnoma premirani hlepčki Prendini (pripravljeni iz kasije in galuna) 20 letna raba priča o njih izvrstne moči, in so boljši od vsacega drugega zdravila te vrste. Varovati se je treba ponarejenih. Ozirati se je vedno na napis Pastigle Prendini i paziti da vsak hlepček nosi ime iznajdatelja PRENDINI. Prodajajo se v Trstu v lekarnici PRENDINI in vseh drugih lekarnicah po 30 kr. škaflija, zunaj colne poteze po 40 kr. in se tudi dobivajo v vseh avstrijskih in inozemskih glavnih lekarnicah. (20-12)

Jožef Waidi krojač za gospode. Zaloga novošegne robe. Najniže cene. Dobra natančna postrežba. Corso N. 30, Trst. (26-25) Cvet zoper trganje, po dr. Maliču. je odlično najboljšo zdravilo zoper protin in revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo »cvetu zoper trganje po dr. Maliču« z zraven stojičim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje in razpošilja samo lekarna pri »samorogu« J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani. (10-10)

Nova iznajdba! Nij več okrnanih čevljev! Patentirano v vseh državah! C. k. edin. privilegiran univerzalni klej za usnje, od Max. Mur-a, Bruck na štajerskem. Izvrstno sredstvo, da se usnje z usnjem in z drugo robo popolnoma nepremočno mehko trpežno zveže; n. pr. raztrgan čevljev se popravi neznatno in lepo, celo nepremočno in trdno, ako se s tem klejom na poškodovani del prilipi kos pripravega usnja. Po dosedanjem zelo pomanjkljivem načinu popravljeni čevlji daddo predeti vsako mokroto, ktera zakrivi po razhlajenju nog toliko bolezen; torej svetujem p. n. občinstvu, naj od čevljarjev skrbno popravo s klejom za usnje zahteva — Cena ene steklenice je gl. 1.2 kr. proti pošiljati svote po kateri bodi pošti. Glavna zaloga pri Max. Muhr v Bruck na Muri. V Trstu prodaja Andreas Nimerichter, čevljarska zaloga, Corso. (20-17)

Nagla in gotova pomoč za žledodne bolezni i njih nastopke. Ohranitev zdravja je odvisna zgolj od ohranitve in pospeševanja dobrega prebavljanja, kor tu je glavni pogoj zdravlja in telesnega in dušnega dobrega čutenja. Najbolj potrjeno DOMAČE ZDRAVILO, prebavljanje vrediti, doseči primerno mehanje krvi, odpraviti pokvarjeno i nezdrave krvne dele, to je uže več let sploh znani in priljubljeni dr. Rosa življenski balzam. Napravljen iz najboljših, zdravniško najkrepkejših zdravilskih zelišč, potrjen je posebno kakor gotova pomoč pri vseh slabostih prebavljanja, posebno pri precezanju, po kilem dišečim riganju, napejanju, bluvanju, pri bolečinah v telesu in žledodu, žledodnem krču, prenasanjanju žledoda z jedmi, zasliženju, krvnem navalu, hemeroidah. Ženskih boleznih, boleznih v črevih, hipohondriji in melanholiji (vsled slabega prebavljanja); on oživlja vso delatnost prebavljanja, dela zdravo in čisto kri in bolno telo dobiva zopet poprejšno moč in zdravje. Valed te izvrstne moči je postal gotovo in potrjeno ljudsko domače zdravilo ter se sploh razširil. I steklenica 50 kr., dvojna steklenica 1 gl. Na tisoče pohvalnih pisem lahko vsak pregleda. Pošilja se na frankirana pisma proti povzetju zneska na vse strani. Gospod B. Fragner v Pragi! Hvalnosti navdan spoznavaj za svojo največjo dolžnost. Vam naznaniti, da se je dr. Rosa-ov zdravilni balzam, katerega ste mi poslali pri mojej sedem letnej hudi bolezni na čutilnih in slabem prebavljanju prav posebno dobro obnesel, tako da sem uže popolnoma zdrav. — Uže celo leto nisem mogel opraviti svojega poklica opravljati, 6 mesecev bil sem v dunajski bolnišnici, — pa vse ni nič pomagalo, — samo to čez vse dobro zdravilo me je rešilo mojeg hudoga in nestrpljivega trpenja. Zavrtil sprejmito moje najgorje žalostno in prešim mi še 2 steklenici dr. Rosa-ovega zdravilnega balzama poslati. St. Egid am Newald v nižje Avstr.) Cajetan Strohmayer l. r. Prespoštovani Gospod! S hvalehtno priznavanjem Vam naznanjam, da mi je Val dr. Rosa življenski balzam v mojej 8 mesecev trajajočej bolezni, to je klanje v levih prsih, ki je bilo zadržujo za hudim napejanjem in žledodnim krčem, popolnoma pomagal. Od tistega časa, kar rabim to zdravilo, popolnoma sem zdrav in se dobro čutim, kar pri vsaj zdravniški pomoči nisem mogel doseči. Sprejmite tedaj, blagorodni Gospod, moje rčno zahvalo, in priporočam to zdravilo vsem onim, ki imajo suake bolezni. Trnéný Oujezd. Josip Tyrl, sodar. Svarjenje! Da se izogne najhujšim napakam, zavo prošim v s.p.n. gg. naročnike, naj povzdi izrečno dr. Rosove življenski balzam iz lekarni B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na vse kraji dobili neuporabno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna št. trnomske ceste v Pragi, Keko dor Spornogasse Nr. 205-3. V Trstu: P. Prendini, G. Foraboschi, Jak. Serravallo in Ed. von Leitnberg, lekarničarji. V Gorici: G. Cristofoletti, lekarničar; G. B. Pantoni, lekarničar; V Ogolji: Damaso d'Elia. V Zagrebu: Sign. Milbach, lekarničar. Vse lekarni in večje trgovine v materijalnem blagov v Avstro-Ogerški imajo zalogo tega življenskega balzama. Tam se tudi dobi: Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste. Ako se ženam prasa vnanjeji, ali striljo, pri belah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanj, pri zlazah, oteklinah, pri izmaščenju, pri morski (mrvi) vosti zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolenskih, rokah, v ledji če si kdo nogo apahne, zoper kurja očesa in potne nože, pri razkopsanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte nože, zoper raka in vneto kožo, pri boljšega zdravila, ko to mazilo. Zaprite bule in oteklino se hitro ozdravijo; kor pa vam teče, potegne mazilo v kratkem času gnojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in kor se po njem rana p. n. ne saceti dokler ni vsa bolna gnojica ves potegnena. Tudi zabrani ras divjega mesa in obvaruje pred anemom (črnim prisadom); tudi bolečno to hladilno mazilo pospeši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti potem te se mazilo nanje prilipi. Škatljice se dobode po 25 in 35 kr. Balzam za uho. Škufeno in po mnuz h poskanih kot najzanesljivejšej sredstvo znano, odstrani naglušnost in po njem se dobi tudi popolno uho zgubljeni sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v. (15-4)